

Број: 737

Београд, 15. октобар 2025. године

На основу члана 16. став 5. Правилника о етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања (бр. 650 од 16.09.2025. године), Комисија за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања на X електронској седници која је одржана 15. октобра 2025. године је донела

ОДЛУКУ

О

УСВАЈАЊУ

Пословника о раду Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања

1. УСВАЈА СЕ Пословник о раду Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања

Образложење

Усваја се Пословник о раду Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања на основу члана 16. став 5. Правилника о етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања (бр. 650 од 16.09.2025. године).

Одредбом члана 16. став 5. Правилника о етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања (бр. 650 од 16.09.2025. године, прописано је да донеси Пословник о раду којим ближе уређује поступак и начин одлучивања у случају нарушавања правила добре научне праксе утврђене овим Правилником.

Сагласно наведеном, одлучено је као у диспозитиву.

ПРЕДСЕДНИЦА КОМИСИЈЕ

др Ивана Ђерић, виши научни сарадник

ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА
Добрињска 11/III – 11001 Београд – Србија

INSTITUTE FOR EDUCATIONAL RESEARCH
Serbia – 11001 Belgrade – Dobrinjska 11/III

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА
ИСТРАЖИВАЊА
Бр. 736
Др. 10. 2025 год
БЕОГРАД, П. Факс 546

**ПОСЛОВНИК О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ЕТИЧНОСТИ
У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ
ИНСТИТУТА ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА**

Београд, октобар 2025. године

На основу 16. став 5. Правилника о етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка (бр. 650 од 16.09.2025. године) Комисија за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања на X електронској седници одржаној дана 15. октобра 2025. године донела је

ПОСЛОВНИК О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ЕТИЧНОСТИ У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ ИНСТИТУТА ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Пословником о раду Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања (у даљем тексту: Пословник) ближе се уређују организација и начин рада и одлучивања Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања (у даљем тексту: Комисија).

Одредбе Пословника обавезне су за чланове Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања и сва лица која учествују у његовом раду.

Сви термини којима су у овом Пословнику означени положаји, професије, односно занимања и звања, изражени су у граматичком мушком роду, а подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

Члан 2.

Комисија је стручни етички орган Института за педагошка истраживања.

Надлежност, делокруг рада и овлашћења Комисије утврђени су Правилником о етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања, другим општим актима Института за педагошка истраживања и овим пословником.

Комисија одлучује у оквиру својих надлежности, делокруга рада и овлашћења.

Члан 3.

Комисија има председника и 2 члана и броји укупно 3 члана, који се бирају из редова истраживача Института за педагошка истраживања.

Чланови Комисије се именују из реда запослених у научним звањима са пуним радним временом у Институту.

Чланове Комисије именује Научно веће Института за педагошка.

II КОНСТИТУИСАЊЕ КОМИСИЈЕ

Члан 4.

Именовање чланова Комисије је на сваке 2 године или по потреби када неки члан напусти чланство у Комисији.

Члан 5.

Након истека мандата Комисије, Научно веће именује председника и чланове нове Комисије. У саставу нове Комисије остаје један од чланова постојеће Комисије, на предлог Комисије или Научног већа, како би се обезбедио континуитет у раду Комисије.

Члан 6.

Прву седницу на којој се конституише Комисија заказује директор Института за педагошка истраживања.

Члан 7.

Комисија из својих редова бира заменика председника, на конститутивној седници на 2 године, односно на првој наредној седници по указаној потреби.

Председник Комисије има следећа права и дужности:

- представља Комисију;
- председава седницама Комисије;
- потписује акте које доноси Комисија;
- стара се о примени Пословника о раду Комисије;
- стара се о благовременом извршавању послова, који су у оквиру надлежности Комисије.

Заменик председника Комисије има следећа права и дужности:

- замењује председника Комисије у случају његове одсутности;
- помаже председнику Комисије у вршењу послова из његове надлежности;
- обавља и друге послове из надлежности Комисије, за које га овласти председник Комисије.

II. СЕДНИЦЕ И САЗИВАЊЕ СЕДНИЦА НАУЧНОГ ВЕЋА

Члан 8.

Комисија ради и одлучује на седницама.

Комисија се конституише на првој седници након именовања, коју сазива директор.

Седнице Комисије сазива председник Комисије, осим конститутивне седнице коју припрема и организује директор Института.

Седнице Комисије сазивају се по потреби.

Седнице Комисије председник сазива по својој иницијативи, на предлог директора Института или када за то постоји потреба.

Седницама Комисије руководи председник, а изузетно, у случају спречености председника седницу Комисије сазива и њеним радом руководи заменик председника.

Заменик председника у случају одсутности председника и неодложне потребе за заказивањем седнице Комисије, има сва права и обавезе председника Комисије.

Члан 9.

Седница се сазива писаним позивом упућеним сваком члану Комисије најкасније 5 дана пре датума одржавања седнице и то на један од следећих начина: личним уручењем, путем поште, електронском поштом или путем других средстава писане комуникације.

Изузетно, у хитним и оправданим случајевима, седнице се могу заказати и у краћем року.

Позив за сазивање седнице мора садржати обавештење о дану, сату и месту одржавања седнице, предлог дневног реда и записник са претходне седнице.

Уз позив за седницу доставља се и одговарајући радни материјал релевантан за одлучивање о питањима из дневног реда за седницу.

Уколико радни материјал за седницу није спреман у тренутку достављања позива, материјал ће накнадно бити достављен.

Члан 10.

Комисија има своју електронску пошту (etickakomisijaipi@gmail.com), коју проверава председник Комисије односно лице које овласти председник Комисије.

Комисија врши електронски пријем поднесака и материјала за седнице Комисије на наведену електронску пошту и путем ње врши обавештавање о седницама Комисије као и одлукама Комисије, уколико председник Комисије не одлучи другачије.

Материјал за разматрање на седници Комисије представља попуњен Формулар за оцену етичности научног истраживања, као и друга документа чије је разматрање у надлежности Комисије.

Члан 11.

Председник Комисије утврђује предлог дневног реда.

Приликом утврђивања дневног реда на седници, чланови Комисије могу предложити проширење дневног реда, о чему Комисија доноси посебну одлуку, пре одлуке о усвајању дневног реда.

Члан 12.

Седнице Комисије су јавне.

Председник Комисије може на предлог чланова Комисије или по сопственој иницијативи позвати и друга лица да присуствују расправи по појединим тачкама дневног реда или седници Комисије у целини.

За давање званичних информација за јавност, односно комуникацију са представницима средстава информисања, о питањима из делокруга рада Комисије, а чије изношење представља заједнички став свих чланова Комисије, задужује се председник Комисије или лице које он одреди уз претходно обавештавање директора Института.

Члан 13.

Седнице Комисије могу бити и телефонске и електронске.

Чланови Комисије могу пуноправно учествовати и одлучивати на седници телефонским или електронским путем, ако су оправдано одсутни из просторија Института (плаћено одсуство, службени пут и теренски рад).

У случајевима из става 1. и 2. овог члана, Комисија одлуке доноси већином гласова од укупног броја чланова путем писаних изјава сваког члана или коришћењем других техничких средстава комуникације, као што су телефон, мејл и слично.

О изјашњењу члана Комисије путем коришћења других техничких средстава комуникације записничар сачињава белешку коју члан потврђује својим потписом на првој седници којој буде присуствовао.

Одлука донета на начин утврђен у ставу 1. овог члана уноси се у записник са претходне седнице.

На начин предвиђен ставом 1. овог члана усваја се и записник са последње седнице Комисије, одржане пре истека мандата члановима Комисије.

III. КВОРУМ ЗА РАД И ОДЛУЧИВАЊЕ

Члан 14.

Пре отварања седнице Комисије, председник Научног већа утврђује број присутних чланова и констатује да ли седници присуствује довољан број чланова Комисије ради пуноважног одлучивања (кворум).

Комисија може радити и одлучивати уколико седници присуствује сви чланови Комисије.

У току целе седнице Комисија мора имати кворум.

Уколико на седници не присуствује потребан број чланова, седница се одлаже, што се констатује у записнику и присутним члановима усмено саопштава. Одсутним члановима се доставља писмено обавештење о одлагању седнице и новом времену и месту њеног одржавања.

Члан 15.

Председник Комисије утврђује да чланови Комисије који доносе одлуку нису у сукобу интереса у вези са оценом етичности појединих предложених истраживања.

Уколико је неки члан Комисије у сукобу интереса у вези са оценом етичности одређеног предложеног истраживања, не може учествовати у доношењу одлуке о етичности тог истраживања.

Члан 16.

Уколико је члан Комисије у сукобу интереса или из неког другог разлога не може да учествује у раду Комисије, чланови Комисије, уз консензус, могу позвати једног члана Научног већа Института да учествује у раду Комисије, како би се обезбедио минимум од три члана који су неопходни да би се донела одлука о етичности предложеног истраживања.

Уколико су два члана Комисије у сукобу интереса или из неког другог разлога не могу да учествују у раду Комисије, чланови Комисије, уз консензус, могу позвати два члана Научног већа Института да учествује у раду Комисије, како би се обезбедио минимум од три члана који су неопходни да би се донела одлука о етичности предложеног истраживања.

IV. ОТВАРАЊЕ И ТОК СЕДНИЦЕ

Члан 17.

Дневни ред седнице Комисије усваја се на почетку седнице.

Расправа на седници Комисије води се према прихваћеном дневном реду.

Прва тачка дневног реда, осим на конститутивној седници, је усвајање записника са претходне седнице Комисије.

Сваки члан Комисије има право да изнесе своје примедбе на записник са претходне седнице.

Уколико нема примедби чланова доноси се одлука о усвајању записника са претходне седнице Комисије.

Уколико има усвојених примедби, доноси се одлука о усвајању записника са претходне седнице Комисије са усвојеним примедбама.

Пре расправе о појединим тачкама дневног реда, по правилу, подноси се краће образложење о питању о коме треба донети одлуку.

Извештај и образложење о одређеној тачки дневног реда могу поднети усмено или писмено чланови Комисије, директор Института или лице које он одреди.

Када се исцрпи дневни ред, председник закључује седницу Комисије.

V. ГЛАСАЊЕ И ОДЛУЧИВАЊЕ НА СЕДНИЦИ

Члан 18.

Комисија одлучује самостално на седницама.

По завршеном разматрању и расправљању одређене тачке дневног реда седнице, Комисија доноси одлуке.

Комисија пуноважно одлучује ако су на седници присутни сви чланови Комисије, и одлуке доноси већином гласова од укупног броја чланова.

Гласање на седницама Комисије је по правилу јавно.

Члан 19.

Јавно гласање се врши дизањем руке или поименично.

Чланови Комисије могу гласати „ЗА” или „ПРОТИВ” предлога о коме се гласа, а могу се и уздржати од гласања.

Члан Комисије има право да се у писаној форми изјасни о разлозима због којих је гласао „ПРОТИВ”. Писано изјашњење члана Комисије чува се уз записник са седнице.

Резултат гласања утврђује председник Комисије и констатује каква је одлука донета.

Одлуке Комисије потписује председник Комисије, а исте се овераварју печатом Института.

Члан 20.

Члан Комисије нема право да гласа о предлогу одлуке у случајевима када Комисија одлучује:

1. о одговорности тог члана,
2. о покретању одговарајућег законског поступка против тог члана,
3. у другим приликама, када тај члан Комисије има лични интерес,

Комисија ће на седници посебно утврдити сваки случај искључења права гласа члана Научног већа.

Искључивање права гласа члана Комисије односи се само на одлучивање о питању због којег је и наступило искључење. Тај глас члана Комисије се не рачуна у кворум и укупан број присутних чланова Комисије за потребе већине којом се доноси одлука.

Члан 21.

Комисија доноси одлуке, закључке, мишљења, предлоге, препоруке, а по појединим питањима може утврђивати и своје ставове.

Одлуке, односно друге акте из става 1. овог члана Комисије потписује председник Комисије, а у случају његове одсутности члан који је председавао седницом у складу са Пословником.

Члан 22.

Захтев за оцену етичности истраживања подноси се Комисији електронским путем пре почетка истраживања. Комисија разматра ваљаност поднете документације за оцену етичности научног истраживања, пре доношења одлуке.

Члан 23.

Приликом подношења захтева за одобравање научног истраживања, истраживачи достављају Комисији попуњен *Формулар за оцену етичности научног истраживања*, као и друга документа која Комисија тражи на увид, односно друге податке које је према процени Комисије потребно навести.

Члан 24.

Комисија процењује етичност предложеног истраживања на основу података наведених у Формулару, односно на основу свих докумената који су Комисији достављени.

Члан 25.

Комисија може да захтева од истраживача да испитаницима достави додатна објашњења када су, према мишљењу Комисије, она потребна да би се заштитила права и/или физички и ментални интегритет испитаника.

Члан 26.

Комисија у случају потребе консултује експерте из појединих научних области.

Члан 27.

Одлука Комисије може бити:

- одобрење/повољно мишљење;
- захтев за измену пре давања одобрења/повољног мишљења (одобрење уз измене);
- одбијање захтева у случају нарушавања правила добре научне праксе која су дефинисана члановима 3, 4, 5 и 6 *Правилника о етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања* и која не могу бити коригована на

основу измена и допуна датог нацрта истраживања.

Члан 28.

Одлука Комисије о одбијању садржи:

1. навођење конкретног члана Правилника који је прекршен;
2. навођење елемента нацрта истраживања на основу којих је прекршено наведено начело, односно наведена начела;
3. образложење које садржи разлоге због којих Комисија мисли да повреде Правилника не могу да буду кориговане на основу измена и допуна датог нацрта истраживања.

Члан 29.

Комисија је дужна да донесе одлуку најкасније у року од двадесет једног (21) дана од дана подношења захтева за оцену етичности (првог и сваког наредног захтева уколико захтев буде враћен на дораду).

Члан 30.

О раду на седници Комисије води се записник у складу са Пословником и по упутству председника Комисије.

Записник са седнице доставља се свим члановима Комисије.

Записник садржи: редни број седнице; време и место одржавања седнице; имена и презимена присутних чланова Комисије и осталих присутних лица; имена одсутних чланова Комисије; констатацију о кворуму; дневни ред седнице; имена и презимена чланова и осталих присутних лица која су учествовала у расправи о појединим питањима; кратку садржину дискусије; излагања лица која су затражила да се њихово излагање унесе у записник, резултате гласања по појединим предлозима, односно питањима дневног реда; одлуке донесене по појединим питањима дневног реда и потпис председника Комисије, односно лица које га замењује и записничара.

Ако је одлука Комисије општи акт, или је њена садржина већег обима, у записник се уноси само назив одлуке, а текст одлуке се прилаже записнику. Записнику се прилаже и сва остала документација која се односи на седницу Комисије.

Члан Комисије који се не слаже са одлуком, може издвојити своје мишљење и тражити да се његови ставови унесу у записник.

Председник Комисије може одредити да се у записник унесу и други подаци са седнице.

На седницама се могу водити тонски записи седнице, уколико о томе одлуче сви чланови и директор Института.

У записник се може извршити увид по поднетом писаном захтеву.

Захтев за увид у записник одобрава председник Комисије.

Члан 31.

Председник може из оправданих разлога прекинути или одложити седницу Комисије, када утврди да за то постоје оправдани разлози о чему даје образложење.

Члан 32.

Комисија може одлучити да о појединим питањима не донесе одлуку ако оцени да је пре доношења одлуке потребно прикупити додатне податке, стручна мишљења, урадити додатну анализу и слично.

О спровођењу одлука и закључака Комисије стара се председник Комисије.

VI. ОДРЖАВАЊЕ РЕДА НА СЕДНИЦАМА

Члан 33.

Председник Комисије има искључиво право и обавезу одржавања реда на седницама.

Члан 34.

Због повреде реда на седницама, члановима Комисије могу се изрећи следеће мере:

1. усмена опомена;
2. писмена опомена унета у записник;
3. одузимање речи;
4. удаљење са седнице.

Мере утврђене у тачкама 1, 2 и 3 овог члана изриче председавајући, а меру из тачке 4. Комисија, на предлог председавајућег, или осталих чланова.

Члан 35.

Усмена опомена изриче се члану Комисије који својим понашањем на седници нарушава ред (нпр. непридржавање теме или времена за дискусију, вређање установе или њених сарадника). Писмена опомена изриче се и уноси у записник, када опоменути члан настави да ремети ред.

Када члан Комисије настави са ремећењем реда на седници и после изречених опомена, одузима му се право да даље говори, а ако настави са нарушавањем реда, удаљава се са седнице.

Удаљење са седнице изриче се само за седницу на којој је изречена мера удаљења.

Члан 36.

Ако ред на седници ремети лице које није члан Комисије, удаљује се са седнице после прве опомене.

VII. ЕВИДЕНЦИЈА ОДЛУКА И ЗАКЉУЧАКА

Члан 37.

О донетим одлукама и закључцима, као и о целокупном раду и свим актима и радним материјалима Комисије води се евиденција у оквиру деловодства и архиве Института.

VIII. ОБЈАВЉИВАЊЕ ОДЛУКА И ЗАКЉУЧАКА

Члан 38.

Општи акти, одлуке и закључци које доноси Комисија објављују се на огласној табли Института у складу са законом и Статутом.

О остваривању и спровођењу аката које доноси Комисија стара се председник, директор Института, као и друга за то од Комисије овлашћена лица и тела.

Члан 39.

Одлука Комисије о етичности предложеног истраживања са образложењем доставља се истраживачу електронским путем на једном или два језика у складу са захтевом који је прецизиран у Формулару за оцену етичности научног истраживања.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

О примени Пословника стара се председник Комисије.

Члан 41.

Одредбе Пословника тумачи Комисија.

Члан 42.

Измене и допуне овог пословника доносе се на исти начин као и овај пословник.

Члан 43.

Ступањем на снагу овог пословника престаје да важи Пословник о раду Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања број 317 од 16.08.2022. године.

Члан 44.

Овај пословник ступа на снагу и примењује се даном доношења на седници Комисије за оцену етичности у научноистраживачком раду Института за педагошка истраживања, односно од 15. октобра 2025. године.

У Београду, 15. октобра 2025. године.

ПРЕДСЕДНИЦА КОМИСИЈЕ

Ивана Ђерић

др Ивана Ђерић, виши научни сарадник